

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep

0032 OSLO

Saksbehandler: Guro Gjelsvik
Telefon: 90063839
Seksjon: Reguleringsseksjonen
Vår referanse: 15/16554
Deres referanse:
Vår dato: 03.02.2016
Deres dato:

Att:

KORT HØRING OM INNFORING AV NY MODELL FOR KVOTETILDELING I FANGST AV KONGEKRABBE I KVOTEREGULERT OMRÅDE I 2016

Det vises til bestilling fra Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) 20. januar 2016 om gjennomføring av en kort høring om justering av ny modell for kvotetildeling for fangst av kongekrabbe i det kvoteregulerte område for 2016, inkludert spørsmål om adgang til dispensasjon fra aktivitetskravet ved sykdom i 2015. Fiskeridirektoratet sendte 25. januar ut et høringsbrev til relevante instanser, og ba om innspill innen 29. januar. Fiskeridirektoratet har forholdt seg til Norges Fiskarlag som paraplyorganisasjon i denne saken som i andre høringer. Alle innspill er vedlagt.

I henhold til konsultasjonsavtalen mellom statlige myndigheter og Sametinget, har Fiskeridirektoratet og Sametinget avholdt konsultasjon 3. februar.

Justering av modell for kvotetildeling av kongekrabbe i 2016

Nedenfor vil vi gjennomgå høringsinstansenes svar på forslagene i høringsbrevet og Fiskeridirektoratets anbefaling til NFD.

Skal kvalifiseringsperioden for høyere kvote forlenges frem til 1. mars 2016, slik at fartøyets landinger av annen fisk enn kongekrabbe i perioden fra og med 1.januar 2015 til og med 29. februar 2016 legges til grunn for fartøyets kvotefaktor for fangst av kongekrabbe i 2016?

Bør en slik særregel bare gjelde fartøy som er innført i merkeregisteret etter at vinter-/vårtorskefisket i 2015 var avsluttet, slik at regelen bare fanger opp de som i 2015 hadde små muligheter til å kvalifisere seg til høyere kvotefaktor, og hvilken skjæringsdato bør eventuelt fastsettes? Eller bør den gjelde for hele kalenderåret 2015?

Norges Kystfiskarlag og Sjømat Norge støtter ikke at kvalifiseringsperioden forlenges, heller ikke for nye eiere.

Sjøsamisk Fangst- og fiskeriorganisasjon (Bivdi) anfører at kvalifiseringsperioden må forlenges frem til 1. juni for alle. Torskeseongen for den minste flåten starter ikke før midten av mars og varer normalt til 1. juni.

Norges Fiskarlag (NFL) finner det rimelig at det etableres en unntaksbestemmelse for fartøy som ble registrert på ny eier etter 1. mai 2015. NFL tilrår en unntaksordning som inkluderer fartøy registrert i merkeregisteret i perioden fra 1. mai - 31. desember 2015, og har landinger (fangstverdi) av annen fisk enn kongekrabbe fra samme tidspunkt (1. mai 2015) og fram til og med 29. februar 2016. Forannevnte grunnlag vil være bestemmende for fartøyets kvotefaktor for fangst av kongekrabbe i 2016.

Sametinget mener at en utvidelse av kvalifiseringsperioden er positivt for de som – av ulike grunner - ikke maktet å oppnå tilstrekkelig inntekt fra annet fiske i 2015. For at denne utvidelsen av opptjeningsperioden også skal ha positiv innvirkning for de lokale fjordfiskerne er det påkrevd at de minste fartøyene (eks. under 10 meter) får utvidet denne kvalifiseringsperioden til 1. juni 2016, slik at de kan fiske når torsken kommer inn på de plassene i fjordene som de til vanlig fisker. Gytefisken kommer i begynnelsen av mars og er i området i ca to-tre måneder (mars – mai). Sametinget foreslår at alle fartøy under 10 meter får utvidet sin kvalifiseringsperiode fra 1. januar til 1. juni.

Fiskeridirektoratet anbefaler ikke at kvalifiseringsperioden forlenges verken generelt eller for nye eiere i 2015. Dette begrunnes i hovedsak med at den nye modellen for kvotetildeling burde ha vært kjent for næringsaktørene på et tidspunkt i 2015 som, om nødvendig, gjorde de i stand til å tilpasse seg kvalifiseringskravet for forhøyet kvote i 2016.

Vi viser her til at det i høringsnotatet av 22. mai 2014 om regulering av fangst av kongekrabbe i kvoteregulert område i sesongen 2014/2015 var diskutert å innføre et aktivitetskrav for å begrense deltakelsen i åpen gruppe. Dette ble gjort på bakgrunn av at en betydelig andel av de minste fartøyene kun fangster kongekrabbe eller svært lite annen fisk. Forslaget kom på bakgrunn av innspill fra næringen blant annet under dialogmøtet for kongekrabbeforvaltningen i Vadsø 13. mars 2014. På møtet var det flere fiskere som tok til ordet for å innføre et aktivitetskrav knyttet til fangst av torsk. Også flere aktører fra næringen på land var positive til aktivitetskrav og tok til ordet for det de kalte "en økt profesjonalisering" blant kongekrabbefiskerne. Høringsinstansene var all hovedsak positive til

Fiskeridirektøren forslag om å innføre vilkår om at fartøyeier må ha fisket og levert 5 tonn torsk med garn eller line, eller rognkjeks med garn foregående år, for å kunne fangste kongekrabbe i åpen gruppe. Fiskeridirektøren mente da at det ville være hensiktsmessig at dette vilkåret tredde i kraft fra reguleringsåret 2015/2016, ettersom aktørene få mulighet til å kvalifisere seg for å delta i løpet av 2014.

Dette har dermed vært et tema siden 2014, og ble gjentatt som et forslag til ny kvotemodell for fartøy i både åpen og lukket gruppe i evalueringen av kongekrabbeforvaltningen i Meld. ST. 17 (2014-2015) Evaluering av forvaltning av kongekrabbe, godkjent i statsråd 27. mars 2015. Videre sendte Fiskeridirektoratet den 11. juni 2015 ut høringsnotat med forslag til regulering av kongekrabbe i kvoteregulert område for 2015 og 2016 der den nye kvotemodellen ble foreslått.

I pressemelding fra NFD 28. august 2015 ble det varslet at ny modell for kvotetildeling i tråd med stortingsmeldingen ville trå i kraft fra 1. januar 2016, samtidig som ny oppstart for reguleringsåret.

Fiskeridirektoratet mener derfor aktørene i næringen burde vært kjent med at modellen for kvotetildeling ville bli endret. Det er derfor ikke grunnlag for å utvidet aktivitetsperioden utover 2015. Dersom noen har anskaffet seg fartøy i 2015 med antakelse om deltakelse i kongekrabbefangsten, måtte det være et kjent usikkerhetsmoment knyttet til kvoten for 2016.

Til slutt viser vi til at kongekrabbefangsten har vært regulert med garanterte kvoter i flere år. I følge Råfisklaget er det landet 261 tonn kongekrabbe per 2. februar i år, det vil si at flere er ferdig med kvotene sine allerede. I andre fiskerier er det et etablert prinsipp at fartøyene ikke skal miste sine garanterte kvoter. Fiskeridirektoratet mener det er uheldig å endre vilkårene for fangsten etter at den er startet. Flere aktører har også spilt inn at det er urimelig forskjellsbehandling ettersom de som allerede har fangstet til nå i 2016 får ta en høyere kvoter enn de som ikke har startet fangst av kongekrabbe på denne tiden av året. Dette taler for at en eventuell utvidelse av kvalifiseringsperioden bør begrenses for å unngå at vesentlig endring av fartøykvotene.

Dersom NFD ønsker å utvide kvalifiseringsperioden til 1. mars 2016, mener Fiskeridirektoratet at dette må være en unntaksordning som gjelder nye eiere som ikke har hatt tidligere eierskap i fartøy med adgang til å delta i kongekrabbefangst. Direktoratet støtter Norges Fiskarlag sin anbefaling om at eier av nytt fartøy i perioden etter 1. mai 2015 må ha hatt sluttseddelført omsetning fra annet fiskeri i perioden frem til og med 29. februar 2016. Forslaget innebærer at personer eller

selskap som har stått som eier av et fartøy med adgang til å delta i fangst av kongekrabbe i perioden 1. januar til 30. april 2015, men som har skiftet fartøy, faller utenfor unntaket. Disse hadde mulighet til få registret fangst fra annet fiskeri i perioden før 1. mai og får dette medregnet i grunnlaget for forhøyet kvote i 2016.

Fiskeridirektoratet foreslår at nye eiere må søke Fiskeridirektoratet region Nord om utvidet periode for kvalifisering, da direktoratet ikke har oversikt over hvilke eiere dette gjelder. Fiskeridirektoratet anbefaler at det settes en søknadsfrist til 21. mars 2016. Da har forvaltningen mulighet til å justere fartøykvotene så snart som mulig om det skulle vise seg nødvendig ut fra søknadsmengden.

Fiskeridirektoratet anbefaler at kvalifiseringsperioden i så tilfelle utvides til 1. mars 2016, i tråd med forslaget fra Norges Fiskarlag.

Reguleringsteknisk vil det være svært uheldig å forlenge kvalifiseringsperioden i tråd med forslaget fra Bivdi og Sametinget. Dette fordi det allerede er utdelt fartøykvoter, og mange er ferdig med kvotene sine. Det er vanskelig å fastsette fartøykvoter når antall kvotefaktorer ikke er kjent før halve året er gått. Når det gjelder Bivdi og Sametingets forslag, vil vi bemerke at dette potensielt vil innebære en vesentlig reduksjon i fartøykvotene. I følge våre registre er det 160 fartøy under 10 meter, av totalt 192 fartøy, som har mindre enn 1 i kvotefaktor basert på fangst i 2015.

Dersom NFD ønsker å utvide kvalifiseringsperioden for nye eiere i tråd med Fiskeridirektoratets forslag, så anbefaler vi at følgende ordlyd tas inn som ny § 4 tredje ledd:

«Den som første gang ble registret som eier av et fartøy i Fiskeridirektoratets merkeregisteret i perioden 1. mai til 31. desember 2015 og som oppfylte vilkårene for å delta i fangst av kongekrabbe, kan søke om at fangst av andre arter enn kongekrabbe omsatt på sluttseddel før 1. mars 2016, blir lagt til grunn for beregning av forhøyet kvote i 2016. Søknaden sendes til Fiskeridirektoratet region Nord innen 21. mars 2016.»

Bør den perioden som eventuelt utvides inn i 2016 (januar og februar) også inngå i kvalifiseringsgrunnlaget for 2017, altså "telle to ganger" ved at det inngår i kvalifiseringsgrunnlaget for både 2016 og 2017?

Norges Kystfiskarlag støtter som nevnt over, ikke at kvalifiseringsgrunnlaget skal utvides.

Bivdi mener at fangstinntekter uansett dato i 2016 skal telle for kvalifiseringen i 2017.

Sametinget mener at den utvidede perioden bør «telle to ganger», ellers vil fartøy som fangster på dispensasjon konstant komme et halvt år på etterskudd.

Fiskeridirektoratet viser til at det er et mål å forenkle fiskerireguleringene, og mener derfor at den utvidede kvalifiseringsperioden bør telle «to ganger» dersom den blir som NF foreslår.

Dersom fartøyeier var sykemeldt store deler av 2015 (eksempelvis min. 6 måneder), skal da fartøyet kunne søke om å tildeles kvote basert på den gjennomsnittlige omsetningen fra andre fiskerier de tre siste årene (2013, 2014 og 2015)?

Norges Kystfiskarlag støtter forslaget og mener regelverket burde være åpent for å kunne gi dispensasjon fra kvalifiseringskravene dersom man har vært forhindret av grunner som er opplagt urimelige.

Bivdi legger til grunn at forvaltningspraksis over år har lagt til grunn at det både ved sykdom og forlis for fartøyeier har gitt adgang til erstatningsfartøy og leieskipper, og at denne praksisen må videreføres.

NF foreslår at det etableres en dispensasjonsregel som foreslått i Fiskeridirektoratets høringsnotat 11. juni 2015: «*Fiskeridirektoratet region Nord kan dispensere fra kravet til omsetning dersom eier av fartøyet på grunn av sykdom har vært forhindret fra å delta i fiske det foregående året. Det må framlegges dokumentasjon på tidligere fangstinntekter fra annet fiskeri.*»

Sametinget støtter forslaget om dispensasjon ved sykdom.

Fiskeridirektoratet mener at det er hensiktsmessig å innføre en ordning for eier som har vært syk store deler av kvalifiseringsåret. Vi mener det kan være uhensiktsmessig å knytte dette opp mot et antall måneder. Dette bør basere seg på en konkret vurdering av sykdomslengden i kombinasjon med når på året eier var sykemeldt. Målet er sikre at de som reelt var forhindret fra å kvalifisere seg til forhøyet kvote i 2016 på grunn av sykdom, skal få medregnet tidligere års fangstinntekter fra andre fiskeri. Videre kan det slå uheldig ut å inkludere det året eier var syk i inntektsgrunnlaget, så Fiskeridirektoratet foreslår derfor at gjennomsnittlig omsetning fra andre fiskerier de tre siste årene før kvalifiseringsåret eller tre siste årene før sykdom. Sykemelding må framvises.

Fiskeridirektøren foreslår derfor følgende ordlyd ny § 4 fjerde ledd i gjeldende forskrift:

«Fiskeridirektoratet region Nord kan dispensere fra kravet til omsetning dersom eier av fartøyet på grunn av sykdom har vært forhindret fra å delta i fiske i 2015. Det må fremlegges dokumentasjon på sykemelding og fangstinntekter fra annet fiskeri tre år forut for 2015 eller tre år forut for det året eier ble hindret fra å delta i fisket grunnet sykdom. Forhøyet kvote skal da basere seg på et gjennomsnitt av sluttseddelført omsetning av annen fisk enn kongekrabbe i disse årene.»

Med hilsen

Stein-Åge Johnsen
seksjonssjef

Guro Gjelsvik
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift

Mottakerliste:

Nærings- og fiskeridepartementet Postboks 8090 Dep 0032 OSLO

Kopi til:

Sametinget Àvjavàrgeaidnu 50 9730 KARASJOK
Bernt Bertelsen

Vedlegg

Bivdi

Langfjorden Fiskarlag

Nesseby Fiskarlag

Nordland Fylkes Fiskarlag

Norges Fiskarlag

Norges Kystfiskarlag

Pelagisk forening

Sjømat Norge

Sværholt Fiskarlag